A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2012. június 19.*

„Védjegyek — Tagállami jogszabályok közelítése — 2008/95/EK irányelv — Azon áruk vagy szolgáltatások beazonosítása, amelyek tekintetében a védjegybejelentést tették — Az egyértelműség és a pontosság követelményei — A Nizzai Osztályozás fejezetcímeinek használata a védjegyek lajstromozásánál — Megengedhetőség — A védjegyoltalom terjedelme”

A C-307/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet The Person Appointed by the Lord Chancellor under Section 76 of the Trade Marks Act 1994, on Appeal from the Registrar of Trade Marks (Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2010. június 28-án érkezett, a High Court of Justice (Queen’s Bench Division) által megküldött, 2010. május 27-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Chartered Institute of Patent Attorneys**

és

a **Registrar of Trade Marks**
között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, J. Malenovský és U. Lõhmus (előadó) tanácselnökök, M. Ilešič, E. Levits, A. Ó Caoimh, T. von Danwitz, A. Arabadjiev és C. Toader bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. október 11-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Chartered Institute of Patent Attorneys képviseletében M. Edenborough, QC,

– az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében S. Hathaway, meghatalmazotti minőségben, segítője: S. Malynicz barrister,

– a cseh kormány képviseletében M. Smolek és V. Štencel, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: angol.

– a dán kormány képviseletében C. Vang, meghatalmazotti minőségben,

– a német kormány képviseletében T. Henze és J. Kemper, meghatalmazotti minőségben,

– Írország képviseletében N. Travers, BL,

– a francia kormány képviseletében B. Cabouat, G. de Bergues és S. Menez, meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében E. Riedl, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében M. Szpunar, meghatalmazotti minőségben,

– a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes, meghatalmazotti minőségben,

– a szlovák kormány képviseletében B. Ricziová, meghatalmazotti minőségben,

– a finn kormány képviseletében J. Heliskoski, meghatalmazotti minőségben,

– a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM) képviseletében D. Botis és R. Pethke, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében F. W. Bulst és J. Samnadda, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2011. november 29-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 299., 25. o.) értelmezésére vonatkozik.

2 A kérelmet a Chartered Institute of Patent Attorneys (a továbbiakban: a CIPA) és a Registrar of Trade Marks (az Egyesült Királyság védjegylajstromozásra illetékes hatósága, a továbbiakban: Registrar) között az „IP TRANSLATOR” szómegjelölés nemzeti védjegyként való lajstromozásának utóbbi által történt megtagadása miatt indult peres eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

3 Nemzetközi szinten a védjegyjogot az ipari tulajdon oltalmára létesült, 1883. március 20-án Párizsban aláírt, legutóbb 1967. július 14-én Stockholmban felülvizsgált és 1979. szeptember 28-án módosított Párizsi Uniós Egyezmény (*Recueil des traités des Nations unies*, 828. kötet, 11851. szám, 305. o., a továbbiakban: Párizsi Uniós Egyezmény) szabályozza. Az egyezménynek valamennyi tagállam szerződő fele.

4 A Párizsi Uniós Egyezmény 19. cikke értelmében az unió országai kölcsönösen fenntartják maguknak a jogot, hogy egymás között az ipari tulajdon oltalmára külön megállapodásokat kössenek.

5 E rendelkezés szolgált alapul a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, 1957. június 15-i nizzai diplomáciai konferencián kötött, legutóbb Genfben 1977. május 13-án felülvizsgált és 1979. szeptember 28-án módosított Nizzai Megállapodás (*Recueil des traités des Nations unies*, 1154. kötet, nº I-18200, 89. o., a továbbiakban: Nizzai Megállapodás) elfogadásához. Ennek 1. cikke értelmében:

„(1) Az e Megállapodás alá tartozó országok Külön Uniót alkotnak és a védjegylajstromozás szempontjából a termékek és szolgáltatások egységes osztályozását (a továbbiakban: [Nizzai] Osztályozás) fogadják el.

(2) A [Nizzai] Osztályozás magában foglalja:

i. az osztályok jegyzékét, esetenként magyarázó jegyzetekkel együtt;

ii. a termékek és szolgáltatások betűsoros jegyzékét […], a megfelelő besorolási osztályok megjelölésével.

[…]”

6 A Nizzai Megállapodás „Az osztályozás jogi hatálya és használata” című 2. cikkének szövege a következő:

„(1) A nemzetközi osztályozás jogi hatályát – a jelen Megállapodás által előírt követelményektől függően – a Külön Unió országai határozzák meg. Közelebbről: a nemzetközi osztályozás nem kötelezi a szerződő országokat sem a védjegyoltalom terjedelmének megállapítása, sem pedig a szolgáltatási védjegyek elismerése tekintetében.

(2) A Külön Unió mindegyik országa fenntartja jogát arra vonatkozóan, hogy a termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozását mint fő vagy mint kisegítő rendszert alkalmazza.

(3) A Külön Unió országainak illetékes hivatalai a védjegy-lajstromozási okiratokban és közleményekben a nemzetközi osztályozás szerint tüntetik fel azoknak az osztályoknak a számát, amelyekhez a lajstromozott védjeggyel ellátható termékek vagy szolgáltatások tartoznak.

(4) Az a tény, hogy a termékek és szolgáltatások betűrendes jegyzékében valamilyen elnevezés szerepel, nem érinti az ehhez az elnevezéshez fűződő esetleges fennálló jogokat.”

7 A Nizzai Osztályozást a Szellemi Tulajdon Világszervezete (angol rövidítése alapján: WIPO, francia rövidítése alapján: OMPI) kezeli. Ezen osztályozás osztályainak jegyzéke 2002. január 1-je óta 34 áru-, és 11 szolgáltatási osztályt tartalmaz. Minden egyes osztályt több általános kifejezés jelöl, amelyeket átfogóan „fejezetcímnek” neveznek, és amely általános jelleggel írja le azokat a területeket, amelyekre főszabály szerint az ezen osztályba tartozó áruk vagy szolgáltatások tartoznak. Az áruk és szolgáltatások betűrendes jegyzéke körülbelül 12 000 szócikket tartalmaz.

8 A Nizzai Osztályozás használati útmutatója szerint az egyes áruk, illetve szolgáltatások megfelelő besorolásához meg kell nézni az áruk és szolgáltatások betűrend szerinti jegyzékét, valamint az egyes osztályokra vonatkozó magyarázó megjegyzéseket. Ha valamely árut vagy szolgáltatást az osztályok jegyzéke, a magyarázó megjegyzések, vagy az áruk és szolgáltatások betűrend szerinti jegyzéke alapján nem lehet besorolni, akkor az általános megjegyzések határozzák meg az alkalmazandó szempontokat.

9 A WIPO adatbázisa szerint a tagállamok közül csak a Ciprusi és a Máltai Köztársaság nem részese a Nizzai Megállapodásnak, ugyanakkor ők is a nizzai osztályozást alkalmazzák.

10 A Nizzai Osztályozást ötévente felülvizsgálja egy szakértőkből álló bizottság. Az alapügy tényállásának idején hatályos kilencedik kiadást 2012. január 1-jétől felváltotta a tizedik kiadás.

Az uniós jog

A 2008/95 irányelv

11 A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK tanácsi első irányelv (HL 1989. L 40., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.) helyébe a 2008/95 irányelv lépett.

12 A 2008/95 irányelv (6), (8), (11) és (13) preambulumbekezdése értelmében:

„(6) A tagállamok továbbra is szabadon határozhatják meg a lajstromozás útján megszerzett védjegyek lajstromozásával és törlésével, valamint oltalmuk megszűnésének megállapításával kapcsolatos eljárásjogi rendelkezéseket. [...]

[...]

(8) A [tagállami] jogszabályok közelítésével elérni kívánt célkitűzések megvalósítása megkívánja, hogy a lajstromozott védjegyek megszerzésének és a védjegyoltalom fenntartásának feltételei valamennyi tagállamban alapvetően azonosak legyenek. [...]

[...]

(11) A lajstromozott védjegy által nyújtott oltalom – amelynek rendeltetése különösen annak biztosítása, hogy a védjegyet hordozó áru vagy a védjegy alatt nyújtott szolgáltatás a védjegyjogosulttól származik – a védjegy és a megjelölés, valamint az érintett áruk vagy szolgáltatások azonossága esetén feltétlen. [...]

[...]

(13) A Közösség mindegyik tagállamára kötelező érvényű az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi [Uniós] Egyezmény. Ezen irányelv rendelkezéseinek teljes mértékben meg kell felelniük az ebben az Egyezményben foglaltaknak. A tagállamoknak az Egyezményből eredő kötelezettségeit ez az irányelv nem érinti. [...]”

13 A 2008/95 irányelv 3. cikkének (1) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, illetve a védjegy törlésének van helye, ha a megjelölés

[...]

b) nem alkalmas a megkülönböztetésre;

c) kizárólag olyan jelekből vagy adatokból áll, amelyeket a forgalomban az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak;

[...]

(3) Az (1) bekezdés b), c) és d) pontjai alapján a megjelölés nincs kizárva a védjegyoltalomból, illetve a védjegy nem törölhető, ha a megjelölés használata révén a bejelentés bejelentési napját megelőzően megszerezte a megkülönböztető képességet. Ezen túlmenően bármelyik tagállam előírhatja, hogy ezt a szabályt akkor is alkalmazni kell, ha a megjelölés a megkülönböztető képességet a bejelentés bejelentési napját vagy a lajstromozás napját követően szerezte meg."

14 Ezen irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja úgy rendelkezik, hogy:

„A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, illetve a védjegy törlésének van helye, ha

a) a megjelölés egy korábbi védjeggyel azonos, és az árujegyzékben szereplő áruk, illetve szolgáltatások azonosak a korábbi védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal."

A 4/03. sz. közlemény

15 A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM) elnökének a közösségi védjegybejelentések és lajstromozások során az osztályok fejezetcímeinek az árujegyzékben történő használatáról szóló 2003. június 16-i 4/03. sz. közleményének (OHIM HL 9/03. száma, 1647. o.) célja, annak I. pontja értelmében, az OHIM gyakorlatának értelmezése és tisztázása „az osztályok fejezetcímeinek használatát és e használat következményeit illetően akkor, amikor a közösségi védjegybejelentések vagy bejegyzett védjegyek korlátozás vagy részleges lemondás tárgyát képezik, vagy amikor felszólalási vagy törlési eljárás tárgyát képezik".

16 Az említett közlemény III. pontjának második bekezdése értelmében:

„A Nizzai Osztályozásban szereplő osztályok általános meghatározásainak vagy teljes fejezetcímeinek használata a védjegybejelentésben az áruk és szolgáltatások helyes megjelölését jelenti. Ezen meghatározások használata lehetővé teszi az áruk és szolgáltatások helyes besorolását és csoportosítását. Az [OHIM] az Európai Unió és a harmadik országok egyes nemzeti hivatalainak egyes fejezetcímekre és egyes általános meghatározásokra vonatkozó gyakorlatával ellentétben nem ellenzi az osztályok általános meghatározásainak vagy fejezetcímeinek használatát amiatt, hogy azok túlságosan homályosak vagy bizonytalanok."

17 A 4/03. sz. közlemény IV. pontja első bekezdése előírja, hogy:

„A 34 áru- és 11 szolgáltatási osztály az összes árut és szolgáltatást lefedi, következésképpen egy bizonyos osztály fejezetcíme valamennyi általános meghatározásának használata az ezen osztályba tartozó valamennyi árura vagy szolgáltatásra vonatkozó kérelmet jelent."

Az angol jog

18 A 89/104 irányelvet az angol jogba a védjegyekről szóló, 1994. évi törvény (Trade Marks Act 1994, a továbbiakban: 1994. évi törvény) ültette át.

19 E törvény 32. cikke (2) bekezdése c) pontja szerint a védjegybejelentésnek többek között tartalmaznia kell „azon áruk vagy szolgáltatások megjelölését, amelyek tekintetében a lajstromozást kérik".

20 Ugyanezen törvény 34. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében:

„(1) Az árukat és szolgáltatásokat a védjegylajstromozás céljából az előírt osztályozásnak megfelelően kell besorolni.

(2) Az áruk vagy szolgáltatásokat tartalmazó osztályokkal kapcsolatos valamennyi kérdésben a Registrar dönt, amelynek határozatai ellen nincs helye fellebbezésnek."

21 Az 1994. évi törvényt a védjegyekről szóló 2008. évi szabályzat (Trade Mark Rules 2008) egészítette ki, amely az Egyesült Királyság Szellemi Tulajdonjogi Hivatalának (UKIPO) gyakorlatára és eljárására vonatkozik. E szabályzat 8. szabálya (2) bekezdésének b) pontja értelmében a bejelentőnek oly módon kell megjelölnie azokat az árukat és szolgáltatásokat, amelyekre a nemzeti lajstromozást kéri, hogy ezen áruk és szolgáltatások természete egyértelműen kiderüljön.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

22 2009. október 16-án a CIPA az 1994. évi törvény 32. cikke alapján védjegybejelentési kérelmet terjesztett elő az „IP TRANSLATOR” megjelölés nemzeti védjegyként történő lajstromozása iránt. A lajstromoztatni kért szolgáltatások feltüntetésénél a CIPA a Nizzai Megállapodás 41. osztálya fejezetcímének általános kifejezéseit alkalmazta, nevezetesen a következő leírást: „Nevelés; szakmai képzés; szórakoztatás; sport- és kulturális tevékenységek”.

23 2010. február 12-i határozatával a Registrar, a 2008/95 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontjának, illetve (3) bekezdésének megfelelő nemzeti rendelkezések alapján, elutasította e kérelmet. A Registrar ugyanis az említett kérelmet a 4/03. sz. közlemény alapján értelmezte, és arra a következtetésre jutott, hogy az nem csupán a CIPA által leírt jellegű szolgáltatásokra, hanem a Nizzai Osztályozás 41. osztályába tartozó valamennyi egyéb szolgáltatásra is kiterjedt, ideértve a fordítási szolgáltatásokat is. Ez utóbbi szolgáltatások tekintetében az „IP TRANSLATOR” megjelölés szerinte egyrészt nem alkalmas a megkülönböztetésre, másrészt pedig leíró jellegű. Ezenfelül nincs bizonyíték arra, hogy az „IP TRANSLATOR” szómegjelölés a védjegybejelentés időpontja előtt a fordítási szolgáltatások tekintetében a használat révén megszerezte volna a megkülönböztető képességet. Ezenkívül a CIPA nem kérte, hogy e szolgáltatásokat vegyék ki a védjegy-bejelentési kérelmének árujegyzékéből.

24 2010. február 25-én a CIPA e határozatot megtámadta a kérdést előterjesztő bíróság előtt, arra való hivatkozással, hogy bejelentési kérelmében nem jelölte meg az említett 41. osztályba tartozó fordítási szolgáltatásokat, és így azokra a kérelem nem is terjedt ki. Ezen okból kifolyólag szerinte a Registrar által a lajstromozással szemben felhozott kifogások tévesek, és védjegy-bejelentési kérelmét is tévesen utasították el.

25 A kérdést előterjesztő bíróság szerint nem vitás, hogy a fordítási szolgáltatások általában nem tekinthetők a „nevelés”, „szakmai képzés”, „szórakozás”, „sport- vagy kulturális tevékenységek” alkategóriájának.

26 Egyébként az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az következik, hogy a Nizzai Osztályozás 41. osztályába tartozó szolgáltatásokat részletező 167 címszót tartalmazó betűrend szerinti jegyzéken kívül a Registrar által az 1994. évi törvény alapján kezelt adatbázis az említett 41. osztályba tartozó szolgáltatásokat részletezendően több mint 2000 címszót, az OHIM által a közösségi védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL L 78., 1. o.) alapján kezelt Euroace adatbázis pedig e szolgáltatásokat részletezendően több mint 3000 címszót tartalmaz.

27 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy ha a Registrar által elfogadott megközelítés helyes, a CIPA lajstromozás iránti kérelme valamennyi ilyen címszóra – beleértve a fordítói szolgáltatásokat is – vonatkozik. Ebben az esetben olyan árukat vagy szolgáltatásokat is lefedne a kérelem, amelyek sem a benne említett jegyzékekben nincsenek megemlítve, sem pedig bármely azokon alapuló lajstromozásban. A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint az ilyen értelmezés összeegyeztethetetlen lenne a védjegybejelentés hatálya alá tartozó különböző áruk vagy szolgáltatások egyértelmű és pontos meghatározásának követelményével.

28 A kérdést előterjesztő bíróság egy 2008-ban az Association of European Trade Mark Owners (Marques) által végzett felmérésre is hivatkozik, amely rámutatott arra, hogy a gyakorlat tagállamonként eltérő, mivel az illetékes hatóságok közül néhány a 4/03. sz. közleményben előírt értelmezési módot alkalmazza, míg mások eltérő megközelítést alkalmaznak.

29 E körülmények között a Registrar of Trade Marks határozata elleni fellebbezés ügyében eljáró The Person Appointed by the Lord Chancellor under Section 76 of the Trade Marks Act 1994 úgy döntött, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdéseket terjesztette előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé:

„A […] 2008/95 irányelv alkalmazásában:

1) Szükséges-e a védjegybejelentés hatálya alá tartozó különböző áruk vagy szolgáltatások sajátos fokú egyértelműséggel és pontossággal történő meghatározása, és ha igen, milyen sajátos fokú egyértelműséggel és pontossággal?

2) Megengedhető-e a [Nizzai Osztályozás] fejezetcímei általános kifejezéseinek használata a védjegybejelentés hatálya alá tartozó különböző áruk vagy szolgáltatások meghatározása céljából?

3) Szükséges-e vagy megengedhető-e a [Nizzai Osztályozás] fejezetcímei általános kifejezéseinek ilyen használatát a […] 4/03. sz. közleménnyel […] összhangban értelmezni?”

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

30 Írásbeli észrevételeiben az OHIM kifejti, hogy szerinte az előzetes döntéshozatali kérelmet elfogadhatatlannak kellene minősíteni, mivel az mesterséges jellegű, és így a Bíróságnak az előterjesztett kérdésekre adott válasza irreleváns lenne az alapügy elbírálása szempontjából. Az Európai Bizottság szintén kétségeit fejezte ki a szóban forgó lajstromozás tényleges szükségességét illetően.

31 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 267. cikkel bevezetett eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze, amelynek révén az előbbi az utóbbiak által eldöntendő jogviták megoldásához szükséges támpontokat nyújt az uniós jog értelmezése terén (lásd többek között a C-83/91. sz. Meilicke-ügyben 1992. július 16-án hozott ítélet [EBHT 1992., I-4871. o.] 22. pontját és a C-445/06. sz. Danske Slagterier ügyben 2009. március 24-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-2119. o.] 65. pontját).

32 Ezen együttműködés keretében az uniós jogra vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (lásd többek között a C-421/01. sz. Traunfellner-ügyben 2003. október 16-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-11941. o.] 37. pontját; a C-94/04. és C-202/04. sz., Cipolla és társai egyesített ügyekben 2006. december 5-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-11421. o.] 25. pontját, valamint a C-570/07. és C-571/07. sz., Blanco Pérez és Chao Gómez egyesített ügyekben 2010. június 1-jén hozott ítélet [EBHT 2010., I-4629. o.] 36. pontját).

33 Ugyanakkor nem ez a helyzet a jelen esetben. Ugyanis nem vitás, hogy a védjegy-bejelentési kérelmet ténylegesen is benyújtották, és azt a Registrar elutasította, még akkor is, ha eltért a szokásos gyakorlatától. Ezenfelül az uniós jognak a kérdést előterjesztő bíróság által kért értelmezése az előtte folyamatban lévő jogvita elbírálásához objektíve szükséges (lásd ebben az értelemben a C-144/04. sz. Mangold-ügyben 2005. november 22-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-9981. o.] 38. pontját).

34 Ebből következik, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatónak tekintendő.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

35 Három kérdésével, amelyeket együtt kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy a 2008/95 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy az megköveteli, hogy a védjegybejelentés tárgyát képező árukat és szolgáltatásokat bizonyos fokú egyértelműséggel és pontossággal határozzák meg. Ha igen, akkor a kérdést előterjesztő bíróság azt szeretné megtudni, hogy az említett egyértelműségi és pontossági követelményre figyelemmel a 2008/95 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha a nemzeti védjegy bejelentője az árukat és szolgáltatásokat a Nizzai Osztályozás fejezetcímeiben szereplő általános kifejezéseket használva jelöli meg, és ha a Nizzai Osztályozás egy adott fejezetcímének összes általános kifejezését használja, akkor azt úgy kell-e tekinteni, mintha az ezen osztályba tartozó valamennyi áru, illetve szolgáltatás tekintetében igényelné az oltalmat.

36 Elöljáróban emlékezetni kell arra, hogy a védjegyoltalom célja, miként azt a 2008/95 irányelv (11) preambulumbekezdése is kimondja, többek között a védjegy származást jelölő funkciójának biztosítása, azaz biztosítani a fogyasztó vagy a végső felhasználó számára a védjeggyel jelölt áru vagy szolgáltatás származásának beazonosíthatóságát, lehetővé téve számára, hogy az összetévesztés veszélye nélkül meg tudja különböztetni azokat a máshonnan származó áruktól vagy szolgáltatásoktól (lásd ebben az értelemben a C-39/97. sz. Canon-ügyben 1998. szeptember 29-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-5507. o.] 28. pontját, a C-273/00. sz. Sieckmann-ügyben 2002. december 12-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-11737. o.] 34. és 35. pontját, valamint a C-529/07. sz. Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli ügyben 2009. június 11-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-4893. o.] 45. pontját).

37 Ebből eredően valamely megjelölés védjegyként történő lajstromozását mindig bizonyos áruk vagy szolgáltatások tekintetében kell kérelmezni. Bár a védjegy-bejelentési kérelemben szereplő megjelölés grafikai ábrázolásának célja a védjegy által nyújtott oltalom pontos tárgyának meghatározása (lásd a fent hivatkozott Sieckmann-ügyben hozott ítélet 48. pontját), ezen oltalom terjedelmét az említett kérelemben megjelölt áruk és szolgáltatások jellege és száma határozza meg.

Az áruk és szolgáltatások egyértelmű és pontos beazonosítására vonatkozó követelmények

38 Bevezetésként meg kell állapítani, hogy a 2008/95 irányelv egyetlen rendelkezése sem foglalkozik kifejezetten az érintett áruk és szolgáltatások beazonosításának kérdésével.

39 E megállapítás alapján azonban még nem lehet azt a következtetést levonni, hogy az áruk, illetve a szolgáltatások meghatározása a nemzeti védjegyek lajstromozásánál olyan kérdés lenne, amely nem tartozik a 2008/95 irányelv hatálya alá.

40 Ugyanis, bár a 2008/95 irányelv (6) preambulumbekezdéséből természetesen az következik, hogy a tagállamok továbbra is szabadon határozhatják meg többek között a védjegyek lajstromozására vonatkozó eljárási rendelkezéseket (lásd ebben az értelemben a C-418/02. sz., Praktiker Bau- und Heimwerkermärkte ügyben 2005. július 7-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-5873. o.] 30. pontját és a C-246/05. sz. Häupl-ügyben 2007. június 14-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-4673. o.] 26. pontját), a Bíróság korábban már kimondta, hogy a védjegyoltalomra alkalmas áruk és szolgáltatások jellegének és tartalmának meghatározása nem a lajstromozási eljárásra vonatkozó rendelkezésektől, hanem a védjegy által biztosított jogok megszerzésének anyagi jogi feltételeitől függ (a fent hivatkozott Praktiker Bau- und Heimwerkermärkte ügyben hozott ítélet 31. pontja).

41 E tekintetben a 2008/95 irányelv (8) preambulumbekezdése hangsúlyozza, hogy a tagállami jogszabályok közelítése által kitűzött célok megvalósításának előfeltétele az, hogy a lajstromozott védjegyekhez fűződő jogok megszerzése valamennyi tagállamban azonos feltételeknek legyen alárendelve (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Sieckmann-ügyben hozott ítélet 36. pontját, a C-363/99. sz., Koninklijke KPN Nederland ügyben 2004. február 12-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-1619. o.] 122. pontját és a C-482/09. sz. Budějovický Budvar ügyben 2011. szeptember 22-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-8701. o.] 31. pontját).

42 A megjelölés védjegyként történő lajstromozása iránti kérelemben szereplő áruk és szolgáltatások feltüntetésére vonatkozó egyértelműség és pontosság követelményét illetően meg kell állapítani, hogy a 2008/95 irányelv egyes rendelkezéseinek alkalmazása nagymértékben függ attól, hogy a lajstromozott védjegy árujegyzékébe tartozó árukat, illetve szolgáltatásokat kellően egyértelműen és pontosan tüntették-e fel.

43 Konkrétabban, az, hogy a védjegy nem tartozik-e a 2008/95 irányelv 3. cikkében felsorolt, a lajstromozását kizáró okok vagy a már lajstromozott védjegy törlését maga után vonó okok valamelyikének hatálya alá, konkrétan a védjegybejelentés árujegyzékében szereplő árukra és szolgáltatásokra figyelemmel kell értékelni (lásd a fent hivatkozott Koninklijke KPN Nederland ügyben hozott ítélet 33. pontját és a C-239/05. sz. BVBA Management, Training en Consultancy ügyben 2007. február 15-én hozott ítélet EBHT 2007., I-1455. o.) 31. pontját).

44 Ugyanígy, az említett irányelv 4. cikke (1) bekezdésében említett korábbi jogokkal való ütközéssel kapcsolatos további kizáró, illetve törlési okok előfeltétele a két ütköző védjegy által jelölt áruk vagy szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága.

45 Ezenfelül a Bíróság korábban már kimondta, hogy nem szükséges konkrétan megjelölni azt a szolgáltatást vagy szolgáltatásokat, amelyekre a védjegyoltalmat igénylik, mivel azok azonosításához elegendő lehet az általános megfogalmazások használata, ezzel szemben a bejelentőt kötelezni kell arra, hogy pontosan jelölje meg azokat az árukat vagy árutípusokat, amelyeket ezen szolgáltatások érintenek, például más, pontosabb körülírás útján. E pontos körülírás ugyanis elősegíti a 2008/95 irányelv előző pontban említett cikkeinek alkalmazását, anélkül hogy a védjegy részére biztosított oltalmat lényegesen korlátozná (lásd analógia útján a fent hivatkozott Praktiker Bau- und Heimwerkermärkte ügyben hozott ítélet 49–51. pontját).

46 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a védjegy nyilvános lajstromba való felvételének célja, hogy azt az illetékes hatóságok és a nyilvánosság, különösen a gazdasági szereplők számára hozzáférhetővé tegyék (a fent hivatkozott Sieckmann-ügyben hozott ítélet 49. pontja és a C-49/02. sz. Heidelberger Bauchemie ügyben 2004. június 24-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-6129. o.] 28. pontja).

47 Egyrészről az illetékes hatóságoknak világosan és pontosan ismerniük kell a védjegy árujegyzékébe tartozó árukat vagy szolgáltatásokat annak érdekében, hogy teljesíthessék a bejelentések előzetes vizsgálatára, a védjegyek közzétételére, valamint a védjegynyilvántartás megfelelő és pontos vezetésére irányuló kötelezettségeiket (lásd analógia útján a fent hivatkozott Sieckmann-ügyben hozott ítélet 50. pontját, valamint a Heidelberger Bauchemie ügyben hozott ítélet 29. pontját).

48 Másrészről a gazdasági szereplőknek egyértelműen és pontosan meg kell tudniuk bizonyosodni a tényleges vagy potenciális versenytársaik oltalomban részesülő védjegyeiről vagy az általuk tett bejelentésekről, hogy így a harmadik személyek jogairól érdemi információhoz juthassanak (a fent hivatkozott Sieckmann-ügyben hozott ítélet 51. pontja, valamint a fent hivatkozott Heidelberger Bauchemie ügyben hozott ítélet 30. pontja).

49 Következésképpen, a 2008/95 irányelv megköveteli, hogy a védjegybejelentés tárgyát képező árukat vagy szolgáltatásokat a bejelentő kellően egyértelműen és pontosan jelölje meg, annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok és a gazdasági szereplők pusztán ennek alapján is meg tudják határozni a védjegy oltalmának terjedelmét.

A nizzai osztályozás fejezetcímei általános kifejezéseinek használata

50 Hangsúlyozni kell, hogy a 2008/95 irányelv nem tartalmaz semmiféle utalást a Nizzai Osztályozásra, és ennek következtében, nem ír elő sem kötelezettséget, sem tilalmat a tagállamok számára annak használatát illetően a nemzeti védjegyek lajstromozásánál.

51 Ugyanakkor ezen eszköz használatának kötelezettsége a Nizzai Megállapodás 2. cikkének 3. pontjából következik, amely úgy rendelkezik, hogy a Párizsi Unió részes államainak – ami gyakorlatilag majdnem az összes tagállamot jelenti – illetékes hatóságai a védjegyokiratokban és a védjegylajstromozásról szóló hivatalos hirdetményekben a Nizzai Osztályozás azon osztályainak számait tüntetik fel, amelyekbe a lajstromozott védjegy bejelentésében szereplő áruk vagy szolgáltatások tartoznak.

52 Mivel a Nizzai Megállapodást a Párizsi Uniós Egyezmény 19. cikke alapján fogadták el, és a 2008/95 irányelv, annak (13) preambulumbekezdése értelmében, nem érinti a tagállamok e megállapodásból eredő kötelezettségeit, meg kell állapítani, hogy ezen irányelvvel nem ellentétes, ha az illetékes nemzeti hatóságok megkövetelik vagy megengedik, hogy a nemzeti védjegyek bejelentői a védjegybejelentések tárgyát képező árukat és szolgáltatásokat a Nizzai Osztályozás használatával jelöljék meg.

53 Ugyanakkor, a 2008/95 irányelv tényleges érvényesülésének biztosítása és a védjegy-lajstromozási rendszer megfelelő működése érdekében ezen azonosításnak meg kell felelnie az ezen irányelv által megkövetelt egyértelműség és pontosság követelményének, miként az a jelen ítélet 49. pontjában megállapításra került.

54 E tekintetben megjegyzendő, hogy a Nizzai Osztályozás fejezetcímeiben szereplő általános kifejezések közül egyesek már önmagukban is kellően egyértelműek és pontosak ahhoz, hogy lehetővé tegyék az illetékes hatóságok és a gazdasági szereplők számára a védjegy oltalma terjedelmének meghatározását, míg mások nem felelnek meg e követelménynek, mivel túl általánosak és túl sok féle áruk vagy szolgáltatást foglalnak magukban ahhoz, hogy megfeleljenek a védjegy származást jelölő funkciójának.

55 Ennélfogva az illetékes hatóságok feladata az egyes konkrét esetekben, a védjegybejelentésben szereplő áruktól vagy szolgáltatásoktól függően elvégezni az értékelést, annak eldöntéséhez, hogy e leírások megfelelnek-e az előírt egyértelműségi és pontossági követelményeknek.

56 Következésképpen, a 2008/95 irányelvvel nem ellentétes a Nizzai Osztályozás fejezetcímei általános kifejezéseinek használata a védjegybejelentés tárgyát képező áruk és szolgáltatások azonosítása céljából, ha e leírás elég egyértelmű és pontos ahhoz, hogy lehetővé tegye az illetékes hatóságok és a gazdasági szereplők számára a bejelentett védjegy oltalma terjedelmének meghatározását.

Egy adott osztály fejezetcímének általános kifejezései egészének használatából eredő oltalom terjedelme

57 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság korábban már kimondta, hogy valamely védjegy lajstromozását a Nizzai Osztályozás valamely osztályába tartozó áruk vagy szolgáltatások összessége tekintetében is, vagy ezen áruk vagy szolgáltatások egy része tekintetében is lehet kérni (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Koninklijke KPN Nederland ügyben hozott ítélet 112. pontját).

58 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, valamint a Bíróság elé terjesztett észrevételekből kiderül, hogy jelenleg két megközelítés létezik a Nizzai Osztályozás fejezetcímeinek általános kifejezései használatát illetően: nevezetesen, a 4/03. sz. közleménynek megfelelő megközelítés, miszerint a Nizzai Osztályozás valamely adott osztályának fejezetcímében szereplő valamennyi általános kifejezés használata úgy tekintendő, mintha a lajstromozást az ezen osztályba tartozó áruk vagy szolgáltatások egésze tekintetében kérnék, illetve a szó szerinti értelmezés, amely szerint az ezen leírásokban használt szavak értelmezésénél azok természetes és szokásos jelentését kell figyelembe venni.

59 E tekintetben a tárgyaláson jelenlévő felek többsége a Bíróság által feltett kérdésre adott válaszában arra hivatkozott, hogy ezen egymással párhuzamosan fennálló két megközelítés kihatással lehet az uniós védjegyrendszer megfelelő működésére. A felek főként azt emelték ki, hogy a két megközelítés a nemzeti védjegyek oltalma terjedelmét illetően eltérést eredményezhet, ha a védjegyet több tagállamban is lajstromozzák, illetve akkor is, ha ugyanazt a védjegyet közösségi védjegyként is lajstromozzák. Ezen eltérés többek között kihatással lehet a bitorlási keresetek alapján indult eljárások végeredményére is, mivel e keresetek a 4/03. sz. közleményben foglalt megközelítést alkalmazó tagállamokban eredményesebbek lehetnek.

60 Ezenfelül, ha a védjegyoltalom terjedelme az illetékes hatóság által alkalmazott értelmezési módszertől függ, és nem a bejelentő tényleges szándékától, ez sértheti mind a bejelentő, mind a harmadik személy gazdasági szereplők jogbiztonságát is.

61 Ennélfogva, a fent említett egyértelműség és pontosság követelményének tiszteletben tartása érdekében a nemzeti védjegy bejelentőjének, aki a Nizzai Osztályozás valamely adott osztályának fejezetcímében szereplő általános kifejezések egészét használja a védjegybejelentés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások azonosítására, pontosítania kell, hogy kérelme az ezen osztály betűrend szerinti jegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások egészére, vagy azok közül csupán bizonyos árukra, illetve szolgáltatásokra vonatkozik-e. Amennyiben a bejelentés az említett áruk vagy szolgáltatások közül csak bizonyos árukra vagy szolgáltatásokra vonatkozik, a bejelentő köteles pontosítani, hogy az említett osztályba tartozó áruk, illetve szolgáltatások közül melyekre vonatkozik a kérelme.

62 Az olyan védjegybejelentés, amelynek alapján nem állapítható meg, hogy a Nizzai Osztályozás valamely adott osztálya fejezetcímének használatával a bejelentő a védjegyet ezen osztály áruinak vagy szolgáltatásainak egésze vagy csupán egy része tekintetében szeretné lajstromoztatni, nem tekinthető kellően egyértelműnek és pontosnak.

63 Így az alapügyben a kérdés előterjesztő bíróság feladata annak eldöntése, hogy a CIPA, amikor a Nizzai Osztályozás 41. osztályának fejezetcímében szereplő általános kifejezések összességét használta, kérelmében pontosan meghatározta-e azt, hogy az az ezen osztály szolgáltatásainak egészére vonatkozik-e, és különösen azt, hogy kérelme kiterjed-e a fordítási szolgáltatásokra is, vagy sem.

64 Ennélfogva az előterjesztett kérdésekre a következő választ kell adni:

– a 2008/95 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az megköveteli, hogy a védjegybejelentés tárgyát képező árukat vagy szolgáltatásokat a bejelentő kellően egyértelműen és pontosan jelölje meg, annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok és a gazdasági szereplők pusztán ennek alapján is meg tudják határozni a védjegy oltalmának terjedelmét;

– a 2008/95 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a Nizzai Osztályozás fejezetcímei általános kifejezéseinek használata a védjegybejelentés tárgyát képező áruk és szolgáltatások azonosítása céljából, ha e leírás kellően egyértelmű és pontos;

– a nemzeti védjegy bejelentőjének, aki a Nizzai Osztályozás valamely adott osztályának fejezetcímében szereplő általános kifejezések egészét használja a védjegybejelentés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások azonosítására, pontosítania kell, hogy kérelme az ezen osztály betűrend szerinti jegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások egészére, vagy azok közül csupán bizonyos árukra, illetve szolgáltatásokra vonatkozik-e. Amennyiben a bejelentés az említett áruk vagy szolgáltatások közül csak bizonyos árukra vagy szolgáltatásokra vonatkozik, a bejelentő köteles pontosítani, hogy az említett osztályba tartozó áruk, illetve szolgáltatások közül melyekre vonatkozik a kérelme.

A költségekről

65 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az megköveteli, hogy a védjegybejelentés tárgyát képező árukat és szolgáltatásokat a bejelentő kellően egyértelműen és pontosan jelölje meg, annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok és a gazdasági szereplők pusztán ennek alapján is meg tudják határozni a védjegy oltalmának terjedelmét.

A 2008/95 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, 1957. június 15-i nizzai diplomáciai konferencián kötött, legutóbb Genfben 1977. május 13-án felülvizsgált, és 1979. szeptember 28-án módosított Nizzai Megállapodás 1. cikkében említett osztályozás fejezetcímei általános kifejezéseinek használata a védjegybejelentés tárgyát képező áruk és szolgáltatások azonosítása céljából, ha e leírás kellően egyértelmű és pontos.

A nemzeti védjegy bejelentőjének, aki a Nizzai Megállapodás 1. cikkében említett osztályozás valamely adott osztályának fejezetcímében szereplő általános kifejezések egészét használja a védjegybejelentés tárgyát képező áruk és szolgáltatások azonosítására, pontosítania kell, hogy kérelme az ezen osztály betűrend szerinti jegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások egészére, vagy azok közül csupán bizonyos árukra, illetve szolgáltatásokra vonatkozik-e. Amennyiben a bejelentés az említett áruk és szolgáltatások közül csak bizonyos árukra és szolgáltatásokra vonatkozik, a bejelentő köteles pontosítani, hogy az említett osztályba tartozó áruk, illetve szolgáltatások közül melyekre vonatkozik a kérelme.

Aláírások